

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MOBdo/3/2011
Identifikačné číslo spisu:	6607206239
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Seman
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6607206239.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Semana a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. v právnej veci žalobcu GLOBE International LTD, s.r.o., Bratislava, Pohraničníkov 56, IČO: 35 829 246, zast.: JUDr. Martinom Markom, advokátom, Šintavská 26, Bratislava, proti žalovanej C.. Y. P., U. XX, G., zast.: JUDr. Ondrejom Krempaským, advokátom, Strojnícka 8, 821 05 Bratislava 2, o zaplatenie 5.902,58 eur s prisl., na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu v Lučenci zo 17. júna 2008, č. k. 14Cb 130/2007-184 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. decembra 2008, č. k. 41Cob 182/2008-206 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie z a m i e t a .

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania vo výške 247,59 eur na účet právneho zástupcu žalovanej do troch dní.

Odôvodnenie

Okresný súd v Lučenci rozsudkom zo 17. júna 2008 č. k. 14Cb 130/2007-184 rozhodol tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania. Žalobným návrhom sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 5.902,58 eur (177 821,00 Sk) s úrokom z omeškania vo výške 13 % z tejto sumy od 03.09.2006 do zaplatenia titulom dlhu na cene diela vykonaného žalobcom ako zhotoviteľom pre žalovanú ako objednávateľku. Žalobca so žalovanou uzavrel dňa 23.12.2004 zmluvu o dielo č. 29/04, na základe ktorej žalobca za realizáciu diela žiadal doplatiť na cene sumu vo výške 201 521,- Sk. Žalovaná dňa 22.1.2007 uhradila sumu 23 700,- Sk, pričom na zvyšok sumy uplatnila zápočet titulom zmluvnej pokuty za oneskorené dodanie diela. Žalobca dôvodil, že žalovaná v dôsledku čiastočného plnenia uznala zvyšok dlhu vo výške 177 821,- Sk. Po vykonaní dokazovania súd prvého

stupňa dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Právne posúdil žalobu podľa ust. § 536 a nasl. Obchodného zákonníka a ust. § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka a vyhodnotil, že žalovanou uplatnená zmluvná pokuta započítaná na cenu diela bola uplatnená správne a dlh žalovanej tak zápočtom zanikol. Z obsahu zmluvy medzi účastníkmi zistil, že zhotoviteľ sa zaviazal zhotoviť dielo do 31.7.2005, pričom samotný návrh na začatie kolaudačného konania predložil príslušnému orgánu až dňa 11.8.2005. Dielo bolo odovzdané podľa preberacieho protokolu a riadne skolaudované dňa 17.3.2006. Účastníci zmluvy si v jej článku III. bod 3.5 dohodli, že čas zhotovenia diela sa predlžuje o čas, po ktorý je výstavba prerušená v dôsledku okolností vylučujúcich zodpovednosť, ako aj v prípade, ak postup stavebných prác bude prerušený v dôsledku rozhodnutí príslušných orgánov štátnej správy a obecnej samosprávy bez zavinenia zhotoviteľa s uvedením skutočností, ktoré podľa tohto bodu majú zmluvné strany na mysli. Takýmito skutočnosťami sú tak živelné pohromy, vojny, občianske nepokoje, štrajky, výkon archeologických prieskumov v mieste výstavby a iné okolnosti, ktoré nastanú nezávisle od vôle zhotoviteľa, z čoho súd prvého stupňa vyvodil, že nenastala ani jedna z týchto skutočností, ako aj je podstatné to, že o tento čas sa predlžuje čas zhotovenia diela stanovený v bode 3.1., t.j. dátum 31.7.2005. Zmluvné strany si dohodli, že relevantným pre úvahu o možnom predĺžení času plnenia je vznik skutočností vylučujúcich zodpovednosť do momentu, kedy malo byť dielo vykonané, t.j. do 31.7.2005. Z vykonaného dokazovania však vyplynulo, že čas výstavby nebol prerušený do 31.7.2005 ani z jedného z dôvodov uvedených v zmluve a k prerušeniu konania došlo až po tom, ako žalobca podal návrh na začatie kolaudačného konania dňa 11.8.2005, čo sa stalo po termíne na splnenie diela. Kolaudačné konanie bolo prerušené od 28.9.2005 do vydania kolaudačného rozhodnutia, t.j. do 17.3.2006. Súd prvého stupňa uzavrel, že na čas po termíne 31.7.2005 sa nevzťahuje zmluvné dojednanie v čl. III. bod 3.5 zmluvy a žalobca sa tak dostal do omeškania so zhotovením diela v dĺžke 229 dní. Uplatnenie zmluvnej pokuty zo strany žalovanej v celkovej výške 203 605,- Sk bolo dôvodné, keďže dielo bolo odovzdané riadne až dňom 17.03.2006. Podľa čl. VIII. bod 8.1 zmluvy žalovaná mohla započítať zmluvnú pokutu najviac do sumy rovnajúcej sa 10 % celkovej ceny diela uvedenej v bode 4.2.a zmluvy (1 778 210,- Sk), teda kompenzačnú námietku čo do výšky žalobcovho nároku v zmysle §-u 98 O.s.p. posúdil súd prvého stupňa ako oprávnenú obranu proti žalobcovmu návrhu, na základe čoho žalobu vzhľadom na započítanie zmluvnej pokuty voči pohľadávke žalobcu zamietol ako nedôvodnú.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal odvolanie žalobca v celom rozsahu a rozhodnutie bolo predmetom prieskumu v celku. Odvolací súd rozsudkom č. k. 41Cob 182/2008-206 zo dňa 17.12.2008 rozhodnutie súdu prvého stupňa v celom rozsahu ako vecne a právne správne potvrdil, pričom z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd potvrdzuje rozhodnutie podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. a poukazuje na podrobné odôvodnenie rozhodnutia súdom prvého stupňa, ktorý správne právne vzťah medzi účastníkmi vyhodnotil, nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty ako kompenzačnej námietky správne posúdil a na jeho odôvodnenie odvolací súd bezo zbytku poukázal. Poukázal na skutočnosť, že žalovaná podľa preberacieho protokolu prevzala dielo dňa 17.3.2006 na čom nič nemení tá okolnosť, že kolaudačné konanie, ktoré začalo dňa 11.8.2005 (po uplynutí zmluvného termínu ukončenia termínu stavebných prác 31.7.2008), bolo prerušené z dôvodu neskolaudovaných sietí vodovodu - kanalizácie a komunikácií. Zmluvné strany si v článku III. bod 3.5 zmluvy dohodli okolnosti vylučujúce zodpovednosť zhotoviteľa diela za včasné neukončenie diela, pričom podľa záverov odvolacieho súdu okolnosť, ktorá nastala v súvislosti s prerušením kolaudačného konania, nie je tou okolnosťou, ktorá by vylúčila zodpovednosť žalobcu ako zhotoviteľa za včasné ukončenie diela. Do zmluvného termínu ukončenia diela, t.j. do 31.7.2005, nenastala ani jedna z okolností uvedených v článku III. bode 3.5 zmluvy medzi účastníkmi, ktorá by mala za následok vylúčenie zodpovednosti žalobcu za včasné ukončenie diela v termíne dohodnutom v zmluve o dielo. Žalovaná teda postupovala v súlade s uzavretou zmluvou o dielo, keď si započítala zmluvnú pokutu za oneskorené ukončenie diela do sumy zodpovedajúcej poslednej splátke ceny diela.

Na podnet žalobcu podal generálny prokurátor v predmetnej veci mimoriadne dovolanie a navrhol napadnuté rozhodnutia oboch súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie. Poukázal na to, že z článku III. bodu 3.1. zmluvy o dielo č. 29/04 vyplýva, že zhotoviteľ sa zaväzuje zhotoviť dielo do 31. júla 2005, a to za predpokladu riadneho a včasného spolupôsobenia objednávateľa a ďalších

podmienok postupu plnení, ktoré sú vymedzené v ďalších ustanoveniach tejto zmluvy. Podľa čl. III. bodu 3.2. zmluvy záväzok zhotoviteľa zhotoviť dielo sa považuje za splnený dňom spísania protokolu (zápisnice) o priebehu kolaudačného konania, a to za podmienky, že na základe protokolu bude stavebným úradom vydané rozhodnutie o užívaní stavby. Z čl. VIII. bodu 8.1. zmluvy je zrejmé, že v prípade, ak dôjde k omeškaniu so zhotovením diela (bod. 3.1.) z viny zhotoviteľa, má objednávatel nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 0,05% z celkovej ceny uvedenej v bode 4.2.a., za každý aj začatý deň omeškania, najviac však do sumy rovnajúcej sa 10% z celkovej ceny uvedenej v bode 4.2.a.. Žalobca si uplatnil voči žalovanej sumu 201 521,- Sk pozostávajúcu zo sumy 177 821,- Sk ako poslednej splátky ceny diela a sumy 23 700,- Sk za nadštandard. Žalovaná dňa 22. januára 2007 uhradila sumu 23 700,- Sk a listom z 23. januára 2007 žalobcovi oznámila, že suma 177 821,- Sk predstavuje podľa čl. VIII. bod 8.1. zmluvy zmluvnú pokutu za nedodržanie termínu odovzdania bytu do užívania. Zo správy stavebného úradu Obce Zálesie vyplýva, že návrh na začatie kolaudačného konania podal stavebník (žalobca) 11.8.2005. Dňa 22.9.2005 sa vo veci kolaudačného konania začatého na návrh žalobcu konalo miestne zisťovanie, o čom bol spísaný záznam. Stavebný úrad rozhodnutím č. Výst. XXX-XX-Kt z 28.9.2005 podľa § 81 odsek 3 v spojení s § 81b zákona č. 50/1976 Zb. Stavebného zákona kolaudačné konanie prerušil, nakoľko na miestnom zisťovaní zistil závady brániace užívaniu stavby, a to kolaudácia vodovodu. Stavebný úrad užívanie stavby povolil rozhodnutím č. Výst. XXXA-XX-Kt zo 17.3.2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť 20.3.2006. Dňa 17.3.2006 preberacím protokolom prebrala žalovaná od žalobcu byt do užívania. Generálny prokurátor s poukazom na ust. § 536 ods. 1, 2, § 546 ods. 1, § 548 ods. 1 a § 554 ods. 1 Obchodného zákonníka, ako aj § 544 Občianskeho zákonníka, § 76 ods. 1, § 79 ods. 1 a § 81 a nasl. Stavebného zákona dospel k záveru, že v predmetnej veci vydané súdne rozhodnutia nie sú v súlade so zákonom. Žalobca ako stavebník podal stavebnému úradu návrh na začatie kolaudačného konania 11.8.2005, zápisnica z miestneho zisťovania vo veci kolaudačného konania bola stavebným úradom spísaná 22.9.2005. Na základe miestneho zisťovania bolo 17.3.2006 vydané kolaudačné rozhodnutie. Kolaudačné konanie bolo prerušené rozhodnutím z 28.9. 2005 z dôvodu neskolaudovaného vodovodu, nie z dôvodov na strane žalobcu. Podľa čl. III. bodu 3.2. zmluvy záväzok zhotoviteľa zhotoviť dielo sa považuje za splnený dňom spísania protokolu (zápisnice) o priebehu kolaudačného konania, a to za podmienky, že na základe protokolu bude stavebným úradom vydané rozhodnutie o užívaní stavby. Žalobca bol s odovzdaním diela v omeškaní len do dňa konania miestneho zisťovania, teda do 22.9.2005, t. j. 53 dní. Žalovanej patrí nárok na zmluvnú pokutu v zmysle čl. VIII. bodu 8.1. zmluvy vo výške 0,05% z celkovej ceny uvedenej v bode 4.2.a., za každý aj začatý deň omeškania. Celková cena diela uvedená v bode 4.2.a. zmluvy je 1 494 295,- Sk. Výška zmluvnej pokuty je potom násobkom 53 dní a sumy 747,1475 Sk za deň, čo činí 39 598,80 Sk. Záväzok zhotoviteľa zhotoviť dielo sa považuje za splnený dňom spísania protokolu o priebehu kolaudačného konania, preto tento deň sa považuje za rozhodný aj pre vyčíslenie zmluvnej pokuty. Rozhodnutia oboch súdov spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci, čím je daný dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c) OSP a sú tak splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 243f ods. 1 písm. c) OSP, keďže právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, vyžaduje to ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Rozhodnutím č.k. 1 MObd 1/2010 - 271 zo dňa 24. februára 2010 Najvyšší súd ako súd dovolací na základe mimoriadneho dovolania rozhodnutia súdov nižšieho stupňa zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Lučenec na ďalšie konanie. Následne na základe ústavnej sťažnosti žalovanej Ústavný súd SR rozhodnutie Najvyššieho súdu SR nálezom č.k. II. ÚS 520/2010-32 zo dňa 24. marca 2011 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že žalovaná nemala možnosť vyjadriť sa k mimoriadnemu dovolaniu a postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní bola porušená základná podmienka spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania.

Po zrušení veci ústavným súdom sa najvyšší súd SR ako súd dovolací oboznámil s vyjadrením žalovanej k mimoriadnemu dovolaniu a v konaní pri zachovaní jeho základných podmienok pokračoval v intenciách rozhodnutia ústavného súdu.

K mimoriadnemu dovolaniu sa vyjadrila žalovaná. So závermi generálneho prokurátora sa žalovaná vo

svojom vyjadrení nestotožnila a považovala ho za nedôvodné, pretože napadnuté rozsudky plne rešpektujú zákonné ustanovenia a zmluvné dojednania upravené v zmluve o dielo. Dôvody uvedené v mimoriadnom dovolaní popierajú rovnosť strán v zmluvnom vzťahu a účelovou interpretáciou čl. III. bod 3.2 zmluvy sa snaží generálny prokurátor zodpovednosť za nesplnenie zmluvnej povinnosti žalobcom preniesť na žalovanú a neunesenie dôkazného bremena žalobcu v konaní zvrátiť v rámci konania o mimoriadnom dovolaní. Generálny prokurátor sa nezaobrá obsahovými náležitosťami kolaudačného rozhodnutia ani jeho významom pre správne posúdenie veci a rovnako pristupuje aj k procesnému rozhodnutiu, ktorým bolo kolaudačné konanie prerušené. Účastníci zmluvy uzavreli zmluvu s tým úmyslom, aby dielo bolo zhotovené riadne a včas. Tento záver potvrdzuje čl. III. bod 3.2. zmluvy, podľa ktorého záväzok zhotoviteľa je splnený dňom spísania protokolu, pričom táto podmienka nie je jedinou, keďže na základe takéhoto protokolu má byť vydané stavebným úradom rozhodnutie o užívaní stavby. Rozhodnutie o užívaní stavby mohol stavebný úrad vydať len vtedy, ak by pri miestnom zisťovaní nezistil odchýlky takého charakteru, ktoré bránili vydaniu rozhodnutia o užívaní stavby. Zmluvné dojednanie uvedené v čl. III. bod 3.2 zmluvy o dielo nemalo žiadny iný význam ako zabezpečiť to, že na splnenie záväzku zhotoviteľa nemôže mať vplyv čas, ktorý potrebuje stavebný úrad na písomné vyhotovenie rozhodnutia o užívaní stavby, ak pri miestnom zisťovaní nebudú zistené závady brániace vydaniu tohto rozhodnutia. Generálny prokurátor sa vo svojom podaní vôbec nezaoberal významom tejto druhej podmienky, čo potvrdzuje aj jeho záver, že na základe miestneho zisťovania vo veci kolaudačného konania bolo stavebným úradom vydané kolaudačné rozhodnutie. Na splnenie záväzku zhotoviteľom nestačí len spísanie zápisnice, ale musí byť splnená aj druhá podmienka, že na základe zápisnice bude vydané kolaudačné rozhodnutie, a že čas od spísania zápisnice do vydania písomného rozhodnutia nebude časom na odstraňovanie nedostatkov zhotoviteľom, ale len dobou potrebnou pre správny orgán na vypracovanie písomného rozhodnutia o užívaní stavby. Vydanie procesného rozhodnutia o prerušení kolaudačného konania bolo vydané v čase, keď už bol žalobca v omeškaní s odovzdaním diela. To, že dielo nebolo dokončené riadne a včas potvrdzuje zápisnica z miestneho zisťovania zo dňa 22.9.2005, kde sa uvádza, že stavba nebola omietnutá, nemá dokončené vnútorné úpravy, napojenia na siete a na odstránenie nedostatkov bola stanovená lehota do 31.07.2006. Žalobca neprodukoval žiaden dôkaz o tom, že nevydanie kolaudačného rozhodnutia bolo spôsobené výhradne z dôvodu neskolaudovania vodovodu, ale aj z iných dôvodov. Žalobca mal podať návrh na vydanie kolaudačného rozhodnutia až vtedy, keď stavba bola ukončená v zmysle stavebnej dokumentácie. Generálny prokurátor nevzal do úvahy ust. § 81b ods. 1 stavebného zákona, podľa ktorého sa kolaudačné rozhodnutie nevydá, ak nie je zaistená bezpečnosť ochrana zdravia ľudí a životného prostredia, ako aj riadne užívanie stavby na určený účel. V danej veci stavebný úrad prerušil kolaudačné konanie, v rozpore so zápisnicou určil dôvod prerušenia, ktorý nie je v nej uvedený. Rozhodnutie o užívaní stavby tak nemohlo byť vydané na základe protokolu zo dňa 22.9.2005, ale až potom, keď boli odstránené nedostatky. Samotný žalobca v konaní na súde neargumentoval dôvodmi, ktorými argumentuje generálny prokurátor. Generálny prokurátor, aj keď nie je účastníkom zmluvy, interpretuje prejav vôle urobený medzi žalobcom a žalovanou spôsobom, ktorý nezodpovedá čl. III. bod 3.2. zmluvy tak, aby záver vyhovoval porušovateľovi zmluvnej povinnosti. Zhotoviteľ diela musí zabezpečiť, aby k dohodnutému termínu bolo dielo odovzdané riadne a včas, teda spôsobilé k užívaniu ku dňu podania návrhu na vykonanie kolaudácie. Keďže žalobca bol v omeškaní v rozsahu určenom ako súdom prvého stupňa, tak odvolacím súdom, žiadala žalovaná, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol, pretože nie sú dané dôvody dovolania a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania.

Žalobca sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora nie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu

za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1, druhá veta O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným. V konaní o mimoriadnom dovolaní neboli procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. namietané, a tieto neboli ani zistené.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1, druhá veta O.s.p., bez ohľadu na to, či generálny prokurátor odôvodnil svoje mimoriadne dovolanie dovolacím dôvodom aj podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., dovolací súd rovnako skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O vadu tejto povahy ide okrem iného tiež vtedy, keď súd skutkové závery, z ktorých vyvodil svoje právne závery, založil na výsledkoch dokazovania, ktoré nebolo vykonané v súlade so zákonnými ustanoveniami upravujúcimi spôsob vykonania dokazovania určitým dôkazným prostriedkom alebo že jeho skutkové závery sú v rozpore s tým, čo vyšlo za konania najavo. V dovolacom konaní nevyšli najavo ani vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p..

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní vytýka napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa, že spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), a to pri posúdení omeškania zhotoviteľa s odovzdaním diela a vznikom nároku objednávateľa na zmluvnú pokutu.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora (i dovolania účastníka) odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci je posúdiť, či súdy na zistený skutkový stav použili správny právny predpis a či ho aj správne interpretovali.

Podstatným pre posúdenia vyhodnotenia skutkového stavu a z toho vyplývajúcich právnych záverov súdom prvého stupňa a následne potvrdzujúcou úvahou odvolacieho súdu je okolnosť, či bolo dielo splnené riadne a včas, teda spôsobom a v čase dohodnutom zmluvnými stranami. Následne vzhľadom na chronológiu udalostí súvisiacich s riadnym ukončením diela je potrebné vyhodnotiť, aké zákonné ustanovenie či zmluvné dojednanie je potrebné aplikovať v prípade, že po dojednanom termíne splnenia diela nastanú okolnosti, ktoré jeho odovzdanie oddialia a na vrub ktorého účastníka takéto okolnosti pripísať, kto a akým spôsobom ponesie zodpovednosť za omeškanie a aký to bude mať vplyv na vznik nároku na zmluvnú pokutu.

Medzi účastníkmi nie je sporným, že zmluvu uzavreli, nie je sporným zodpovednosť zhotoviteľa za omeškanie s odovzdaním diela čo do počiatku jeho plynutia ani platnosť dojednania o zmluvnej pokute. Sporným je dĺžka omeškania zhotoviteľa, ktorá je postihnutelná sankciou zmluvnej pokuty a následne

vplyv úvahy o dĺžke omeškania na možnosť kompenzácie uplatneného nároku s uplatnenou obranou žalovanej.

Generálny prokurátor sa pri úvahe o možnej aplikácii zodpovednosti za omeškanie riadi výlučne formuláciou dojednania o zmluvnej pokute v kontexte s momentom vydania kolaudačného rozhodnutia bez ohľadu na obsah takéhoto rozhodnutia. Jeho výklad nerešpektuje precíznu aplikáciu ustanovenia § 266 Obchodného zákonníka, najmä odseku 2, keďže jedine aplikáciou tohto ustanovenia možno vyvodit' právne závery o tom, či je možné aplikovať aj verejnoprávny predpis - stavebný zákon, alebo nie. Keďže účastníci zmluvy nijakým spôsobom nepreviazali zmluvu odkazom na stavebný zákon, je potrebné predovšetkým vychádzať z ich základnej úvahy o tom, čo je predmetom a účelom zmluvy, aké dielo má byť vykonané a najmä ako si upravili termín ukončenia zmluvy. Predovšetkým však, čo je rozhodujúce, mimoriadne dovolanie úplne opomína skutočnosť, že dielo nebolo odovzdané včas a že neskoré plnenie je postihnuté dôsledkami, ktoré upravuje výlučne zákon, keďže dohoda účastníkov predpokladá len možnosť liberácie zhotoviteľa za predpokladu, že k začatiu kolaudačného konania dôjde v čase pred dohodnutým odovzdaním diela podľa článku III. bod 3.1 zmluvy.

Z ustanovenia § 537 ods. 1 jednoznačne vyplýva, že zhotoviteľ je povinný dielo vykonať v dojednanom čase. Zo zmluvného dojednania formulovaného článkom III. bod 3.1 zmluvy o dielo vyplýva, že zhotoviteľ sa zaväzuje zhotoviť dielo do 31.7.2005, a to za predpokladu riadneho a včasného spolupôsobenia objednávateľa a ďalších podmienok postupu plnení, ktoré sú vymedzené v ďalších ustanoveniach tejto zmluvy. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by objednávateľ porušil svoju povinnosť spolupôsobenia alebo inú povinnosť, ktorá mu zo zmluvy vyplývala a mala dopad na čas plnenia zmluvy. K odovzdaniu diela malo dôjsť spôsobom ustanoveným článkom III. bod 3.2 a 3.3 zmluvy. Je teda správnu úvaha súdu prvého stupňa, ku ktorej sa priklonil i súd odvolací, že rozhodujúcim je posúdenie charakteru dojednania formulovaného v článku III. bod 3.5 zmluvy, teda že zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ by došlo k rozhodujúcej skutočnosti predvídanej týmto článkom, ktorá by mala za následok prerušenie výstavby do 31.7.2005, bol by čas výstavby prerušený v tomto dôsledku a mal by vplyv na posúdenie omeškania zhotoviteľa. Čas výstavby však nebol prerušený do 31.7.2005 ani z jedného z dôvodov vymenovaných v ustanovení čl. III. bod 3.5 zmluvy a bol prerušený až po podaní návrhu na začatie kolaudačného konania. Úvaha vyslovená súdom prvého stupňa, že na čas po termíne 31.7.2005 sa nevzťahuje ustanovenie čl. III. bod 3.5 zmluvy, je správna a má oporu aj v kogentnom zákonnom ustanovení § 365 Obchodného zákonníka, ktoré je všeobecnou úpravou omeškania a z ktorej vyplýva, že dlžník (zhotoviteľ - žalobca) je v omeškaní, ak nesplní riadne a včas svoj záväzok až do doby poskytnutia riadneho plnenia. Túto právnu úpravu správne súdy aplikovali na čas po dojednanom termíne plnenia, pričom v konaní nebolo preukázané, že by došlo k zákonom predvídanej možnosti pretrhnutia doby omeškania v dôsledku omeškania veriteľa (objedávateľa - žalovanej). Zmluvné dojednanie formulované článkom III. bod 3.5 je úpravou vzťahov medzi účastníkmi za predpokladu riadneho plnenia zmluvy o dielo a je vylúčená jeho aplikácia na situáciu, kedy samotný zhotoviteľ privodí svojím konaním porušenie zmluvy v jej podstatnej časti týkajúcej sa času plnenia.

Pre aplikáciu ďalšej úvahy generálneho prokurátora týkajúcej sa ukončenia plynutia času omeškania s odovzdaním diela je potrebné správne vyložiť obsah dojednania týkajúceho sa momentu odovzdania diela. V zmluve medzi účastníkmi v článku III. bod 3.2 je uvedené, že „záväzok zhotoviteľa zhotoviť dielo sa považuje za splnený dňom spísania protokolu (zápisnice) o priebehu kolaudačného konania, a to za podmienky, že na základe protokolu bude stavebným úradom vydané rozhodnutie o užívaní stavby, tzv. kolaudačné rozhodnutie. V prípade, ak bude na základe protokolu vydané rozhodnutie o dočasnom užívaní stavby, použije sa dojednanie predchádzajúcej vety analogicky, to platí len v prípade, ak je možné užívanie bytu a zhotoviteľ riadne a včas splní podmienky stanovené v rozhodnutí o dočasnom užívaní stavby.“

Z takéhoto dojednania nijako nemožno dospieť k úvahe o tom, že použitý výraz „kolaudačné rozhodnutie“ je potrebné posudzovať podľa osobitného predpisu, t.j. stavebného zákona, a to bez prihliadnutia na základný účel zmluvy, úmysel účastníkov týkajúci spôsobu odovzdania diela a formulovanej podmienky splnenia záväzku. Podmienka uvedená v citovanom ustanovení zmluvy má

povahu afirmatívnej podmienky so suspenzívnym účinkom, teda až pri splnení predpokladu, že na základe protokolu bude stavebným úradom vydané rozhodnutie o užívaní stavby, bude záväzok zhotoviteľa považovaný za splnený. Túto podmienku ako žalobca, tak generálny prokurátor, opomínajú.

Z charakteru diela - stavby vyplýva, že až na základe rozhodnutia správneho orgánu o užívaní stavby je možné túto objednávateľom užívať, teda spôsobilosť užívať dielo je podmienené určitým správnym postupom. Formulácia podmienky pri prevzatí diela je účastníkmi dostatočne formulovaná tak, aby bolo z nej zjavné, že účelom previazania podpisu protokolu o priebehu kolaudácie s následným vydaním rozhodnutia o užívaní stavby je dosiahnutie splnenia základného účelu zmluvy ako takej - spôsobilosti diela na užívanie objednávateľom v rámci danom príslušnými predpismi (stavebným zákonom). Nemalo by zmysel naplnenie len predpokladu začatia kolaudačného konania a spísanie zápisnice o jeho priebehu, ak by malo byť záverom takéhoto konania rozhodnutie, na základe ktorého sa stavba nedostane do reálneho užívania objednávateľom, čo je v primárnom rozpore s účelom zmluvy o dielo. Keďže dielo bolo odovzdané podľa preberacieho protokolu a riadne skolaudované až 17.3.2006, ktorým dňom ho žalovaná mohla začať riadne užívať, správna bola úvaha oboch súdov v základnom konaní o dĺžke omeškania žalobcu, kedy počiatkom omeškania je deň nasledujúci po termíne zmluvne dohodnutého termínu ukončenia diela a posledným dňom omeškania deň riadneho odovzdania diela po úspešnej kolaudácii. Súdny vzali správne do úvahy limitáciu výšky zmluvnej pokuty upravenej zmluvou medzi účastníkmi v článku VIII. bod 8.1 ako aj charakter uplatnenej kompenzácie ako obrany podľa ust. § 98 Občianskeho súdneho poriadku.

Žalovanou uplatnená obrana tak bola preukázaná ako dôvodná, k vyhodnoteniu skutkového stavu došlo na súdoch prvého a druhého stupňa správne a nárok na zmluvnú pokutu v dôsledku omeškania zhotoviteľa s odovzdaním diela bol prvostupňovým aj odvolacím súdom správne vyhodnotený ako oprávnený, v dôsledku čoho Najvyšší súd SR mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol, keďže preskúmaním napadnutých rozhodnutí nebolo možné dospieť k záveru o nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd nezistil, že by rozhodnutia súdov nižšieho stupňa vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), tak ako to obsahovo vymedzil generálny prokurátor Slovenskej republiky v mimoriadnom dovolaní, preto mimoriadne dovolanie zamietol (§ 243b ods. 1, 4 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Z uplatnenej náhrady trov konania žalovanou dovolací súd priznal tejto náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby v dovolacom konaní - vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu vo výške 247,59 eur (200,85 eur + 7,21 eur režijný paušál) v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a/ v spojení s ust. § 1 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. c/, § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších zmien, ku ktorej patrí zákonná DPH vo výške 19%. Dovolací súd náhradu trov konania v zmysle ust. § 149 O.s.p. zaviazal žalobcu zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalovanej. Požadovanú náhradu úkonu prevzatia zastúpenia dovolací súd žalovanej nepriznal, keďže právny zástupca žalovanú zastupoval v celom konaní ako základnom, tak dovolacom, teda nedošlo k novému prevzatíu veci tak, ako to predpokladá príslušný predpis (tu dovolací súd poukazuje na judikaturu NS SR, keď už vo veci sp. zn. 6 Cdo 125/2011 bolo vyslovené, že pokiaľ advokát zastupoval účastníkov už pred súdmi nižších stupňov v predmetnej veci, nemá právo na odmenu za úkon prevzatie a príprava zastúpenia v dovolacom konaní, keďže tento zástupca už bol náležite oboznámený s problematikou predmetného sporu).

Dovolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol hlasovaním pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.